

ПЕДАГОГІЧНА КОМПАРАТИВІСТИКА І МІЖНАРОДНА ОСВІТА - 2026:

реформи в умовах
непрогнозованих впливів

100
років

Інституту педагогіки
НАПН України

Матеріали
X Міжнародної
наукової
конференції
27 травня
2026 року

Київ 2026

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ПЕДАГОГІКИ НАПН УКРАЇНИ**

**ПЕДАГОГІЧНА КОМПАРАТИВІСТИКА І
МІЖНАРОДНА ОСВІТА – 2026:
РЕФОРМИ В УМОВАХ
НЕПРОГНОЗОВАНИХ ВПЛИВІВ**

X Міжнародна наукова конференція
27 травня 2026 року, м. Київ

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

Київ 2026

**NATIONAL ACADEMY of EDUCATIONAL SCIENCES of UKRAINE
INSTITUTE OF PEDAGOGY of the NAES of UKRAINE**

**COMPARATIVE & INTERNATIONAL EDUCATION 2026:
REFORMS IN THE CONTEXT OF UNPREDICTABLE SHOCKS**

10th International Conference
May 27, 2026, Kyiv

BOOK of ABSTRACTS

Kyiv 2026

УДК 37.014.5(100+477)(082)

П 26

*Рекомендовано до друку
вченою радою Інституту педагогіки НАПН України
(протокол № 7 від 18 червня 2026 року)*

За загальною редакцією

Олени Локшиної, доктора педагогічних наук, професора, дійсного члена (академіка) НАПН України, завідувача відділу порівняльної педагогіки Інституту педагогіки НАПН України

Рецензенти: **Микола Головка**, доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України, заступник директора з наукової роботи Інституту педагогіки НАПН України

Наталія Приходькіна, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри педагогіки, адміністрування і спеціальної освіти Навчально-наукового інституту менеджменту та психології ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України

Педагогічна компаративістика і міжнародна освіта – 2026: реформи в умовах непрогнозованих впливів : збірник матеріалів X Міжнар. наук. конф. (м. Київ, 27 травня 2026 р.) / Ін-т педагогіки НАПН України [за заг. ред. О.І. Локшиної]. Київ – Дрогобич : ТзОВ "Трек ЛТД", 2026. – 410 с.

DOI: <https://doi.org/10.32405/978-617-8591-27-4-2026-410>

До збірника включено матеріали X Міжнародної наукової конференції «Педагогічна компаративістика і міжнародна освіта – 2026: реформи в умовах непрогнозованих впливів» (Київ, 27 травня 2026 р.). Матеріали збірника висвітлюють результати досліджень з актуальних проблем методології компаративістики у сфері освіти, освітніх реформ, цифрової трансформації, інтеграційних процесів у науці й освіті, розвитку інклюзивного та багатокультурного освітнього середовища, формування демократичних цінностей, національної ідентичності та патріотизму.

Для розробників освітньої політики, науковців, викладачів, студентів, аспірантів і докторантів.

УДК 37.014.5(100+477)(082)

Тези подано в авторській редакції. За зміст публікацій і достовірність результатів досліджень відповідальність несуть автори.

The views, information, or opinions expressed in this Book of Abstracts are solely those of the Conference participants.

ISBN 978-617-8591-27-4

© Інститут педагогіки НАПН України, 2026

© Олена Локшина, 2026

© Автори статей, 2026

ЗМІСТ

Організатори конференції	13
Олег Топузов. До 100-річчя Інституту педагогіки НАПН України.....	14
Олена Локшина. Відділ порівняльної педагогіки Інституту педагогіки НАПН України: 55 років інформаційної спадщини та 35 років розбудови національної компаративістики в освіті.....	19
Конференція «Педагогічна компаративістика і міжнародна освіта» як платформа наукового діалогу.....	25

МАТЕРІАЛИ ДОПОВІДЕЙ КОНФЕРЕНЦІЇ

Oksana Bykonja, Serhii Bykonja. Students’ motivation to learn in prisons and healthcare facilities.....	26
Natalia Demchyk. Organizational and Methodological Framework for Preparing School Youth for Family Formation in the Nordic Countries.....	30
Alina Dzhurylo. Fair Education for All: Equality, Equity and Justice in the European Education Area.....	32
Iryna Ivaniuk. Parents’ and Students’ Expectations for Improving The Information-Digital Environment of an Educational Institution: Research Results.....	35
Tetiana Khvalyboha, Nadiya Fedchyshyn. Integration of Digital Technologies in the Training of Medical Interpreters in Higher Education Institutions in the USA.....	38
Natalia Kosharna, Lada Petryk. European experience for developing future teachers’ autonomy through the implementation of independent learningstrategies.....	41
Susanna Kytaieva, Yaroslava Fedoriv. Cognitive Load Theory as a Framework for Pedagogical Intervention in Graduate Academic Presentations Training.....	46
Valerii Lashkul. Rethinking Indicators of Educational Equity: A Comparative Analysis of Emergency Remote Teaching Policies.....	51
Andrii Lytvynchuk, Nataliia Pron. Transformation of Ukraine’s Educational Policy in the Context of European Integration Processes.....	54

Iona Mariuts. Differentiated Instruction and Intervention Structures in Florida Elementary Schools: A Comparative Perspective.....	58
Kateryna Olender. The Impact of Digitalization on English Language Learning.....	61
Anna Ostapenko. Practical Models for Implementing AI and Language Technologies (Experience of Iceland and Belgium).....	64
Oksana Ovcharuk. Competence Aspects in Assessing the Effectiveness of Digital Environment Use in Institutions of General Secondary Education.....	69
Kateryna Shykhnenko. The Impact of American Universities on Global Research Rankings.....	72
Oksana Sovhar. Digital Transformation of Language Training for Future Military Officers.....	75
Liubov Terletska. Features of Transformation of Primary School Teachers Training in Ukraine.....	78
Volodymyr Yatsenko. Individual Reflections on the Design and Implementation of the Humanization of the Content of Geography Teaching in Grades 7–9.....	83
Євгеній Абросімов, Вікторія Мізюк. Цифрові компетенції учителів інформатики як предмет дослідження сучасних зарубіжних учених.....	88
Вікторія Аніщенко, Людмила Олефір. Особливості соціально-виховної роботи із засудженими в умовах непрогнозованих впливів: компаративний та міжнародний вимір.....	92
Наталія Базима, Христина Ковкрак. Статистичний аналіз мережі закладів освіти України та їх кадрового складу.....	94
Ірина Борисенко. Стратегічна трансформація науково-освітньої сфери України.....	98
Марія Братко. Студентські сервіси університетів США у забезпеченні академічного успіху: компаративні орієнтири для України.....	101
Владислав Бутаков. EDTECH-інструменти у цифровій екосистемі університету: сутність поняття і їх використання.....	106
Віра Бутова, Олексій Підгорний. Громадянське виховання у країнах Європейського Союзу.....	109

Тетяна Видайчук. Стратегія деконструкції імперських наративів у сучасній мовній освіті України.....	112
Анатолій Вихрущ. Реформа освіти в Польщі: виклики і перспективи.....	115
Олена Войтенко. Приклад для наслідування як найефективніший інструмент відновного підходу.....	118
Дар'я Вороніна-Пригодій. Інноваційні практики шкільної освіти в умовах освітньої мобільності учнів з України.....	122
Ольга Гайдук. Організаційні засади підготовки докторів філософії у ФРН.....	127
Оксана Глушко. Стратегічні орієнтири інклюзивної трансформації шкільної освіти в контексті європейської інтеграції.....	133
Марина Гончарук. Реформування дошкільної освіти в Україні та Німеччині в умовах глобальної нестабільності: порівняльний аналіз тенденцій.....	135
Юлія Гопкало. Взаємодія педагогів закладів загальної середньої освіти з батьками як складова безпечного освітнього простору: порівняльний аналіз європейських освітніх практик.....	140
Катерина Груздьова. Формування навчально-пізнавальної компетентності студентів коледжів засобами 3D-моделювання у процесі вивчення геометрії.....	144
Андрій Гуржій, Микола Пригодій. Міжнародні та вітчизняні підходи до впровадження генеративного штучного інтелекту у SMART-комплекси професійної освіти.....	147
Дар'я Демчук-Маригіна. Місце географічного складника при вивченні інтегрованого курсу «Пізнаємо природу» в 5 класі Нової української школи.....	153
Аліна Джурило. Формування стійкості шкільної освіти в умовах воєнних загроз: міжнародний досвід та українські практики.....	156
Юлія Доброносова. Ціннісний потенціал сучасної української літератури в освітній комунікації як відповідь на виклики екзистенціальної війни.....	159

Олександр Дружинін. Трансформація змісту іншомовної підготовки військовослужбовців під впливом бойового досвіду: компаративний аспект.....	165
Петро Живодер. Фахова передвища освіта в контексті кращих європейських практик розвитку у здобувачів критичного мислення.....	168
Оксана Жизномірська. Багатокультурний світ інклюзії та рівності: основні виміри освітнього різноманіття.....	172
Алла Загородня. Комеморативні практики у сучасній гуманітаристиці: концептуальні підходи та освітній вимір.....	177
Сергій Захарін. Трансформація поняття «освітня послуга» у науково-економічному дискурсі (2005–2021 рр.).....	178
Юлія Заячук. Оксфордський університет: академічні традиції та сучасні освітні практики.....	180
Марія Зелемська. Інноваційні підходи до гейміфікації освітнього процесу.....	183
Ірина Іванюк. Класифікація інструментів і сервісів штучного інтелекту за педагогічною функцією.....	185
Юлія Іриневич. Інформаційно-аналітичне забезпечення інклюзивної освіти в умовах воєнного стану та євроінтеграції України.....	187
Василь Ісарук. Роль музейної педагогіки у формуванні національної ідентичності здобувачів освіти в умовах сучасних викликів.....	191
Віктор Кавецький. Особливості підготовки педагогічних працівників до роботи в умовах інклюзивного середовища.....	196
Тетяна Калашникова. Професійно-орієнтоване навчання іноземних мов і культур в умовах міжнародної академічної мобільності.....	199
Олексій Караманов. Музейна педагогіка як освітня інновація у вимірах компаративістики.....	203
Надія Кічук. Вектори перезавантаження вітчизняної вищої школи: фокус кращих практик зарубіжжя під час глобальної нестабільності.....	206
Маргарита Козир. Методологія порівняльно-педагогічного аналізу підготовки магістрів у країнах ЄС в умовах глобальної нестабільності.....	209

Родіон Колишко. Порівняльні аспекти професійного розвитку педагогів у Данії та Україні.....	213
Ольга Комар. Європейський досвід впровадження інноваційних технологій у підготовці майбутніх учителів початкової школи.....	216
Тетяна Коноваленко. Міжнародні проекти як рушійна сила освітніх інновацій.....	219
Марія Корман. Педагогіка повільного мислення в епоху швидкого контенту: нові сенси уроку НУШ.....	223
Кирил Котун. Особливості підготовки докторів філософії в галузі освіти у Фінляндії: досвід Університету Гельсінкі.....	226
Оксана Кравчина. Використання штучного інтелекту в професійній діяльності вчителів: порівняльний аналіз країн Балтії, Фінляндії та України.....	230
Кирило Крищенко, Ганна Белінська. Стимулююче фінансування закладів освіти як інструмент підвищення стійкості в умовах глобальної нестабільності.....	235
Володимир Крячко. Міжнародний досвід забезпечення якості професійної освіти у Швеції та перспективи його реалізації в Україні.....	240
Світлана Кузьменко. Етичні та педагогічні аспекти інтеграції штучного інтелекту в підготовку майбутнього вчителя початкових класів: український та міжнародний досвід.....	242
Олег Кулачинський, Ніка Каменчук. Цифрові інструменти трансформації освітнього середовища: стратегічний вимір та перспективи інтеграції в національну екосистему.....	246
Владислав Купальний. Участь користувачів соціальних послуг у професійній підготовці майбутніх соціальних працівників: досвід Великої Британії.....	249
Олексій Листопад, Наталя Листопад. Академічна мобільність як чинник інтеграції до глобального освітнього середовища: компаративний вимір в умовах сучасних викликів.....	253
Ганна Лінник, Ірина Морачковська. Гейміфікація навчання математичного аналізу: досвід впровадження дидактичної гри «Математичні асоціації».....	258

Олена Локшина. Освітні втрати у міжнародному дискурсі: перелік концептуальних орієнтирів.....	260
Сергій Лондар, Лідія Лондар, Іван Гайдук. Освіта в контексті соціальної ефективності: багатокраїнний порівняльний аналіз.....	262
Руслана Луцик-Андрушко. Супервізія у професійній підготовці психологів до роботи з військовослужбовцями: міжнародний досвід та перспективи впровадження в Україні.....	267
Олександр Малихін, Інна Ліпчевська. Оцінювання критичного мислення здобувачів профільної середньої освіти: міжнародний досвід й український контекст.....	270
Ірина Малицька. Штучний інтелект як інструмент цифрової трансформації середньої освіти у Великій Британії.....	272
Ірина Мардарова, Наталія Гуданич. Інтеграція України до європейського дослідницького простору: освітньо-наукові аспекти.....	275
Наталія Мацієвська. Інноваційна стійкість освіти в умовах VANI-світу: міжнародний і український контекст.....	280
Віталій Мирошниченко. Використання штучного інтелекту у стоматологічній освіті США.....	283
Ольга Мілютіна. Інтегроване навчання (CLIL) у різних освітніх системах: можливості імплементації в Україні.....	287
Юрій Могильний. Деколонізація освітнього наративу через музейну педагогіку: компаративний аналіз досвіду України та постколоніальних суспільств.....	290
Ярослава Мозгова. Чинники результативності програм подолання освітніх втрат: порівняльний аналіз європейського досвіду (2020–2025).....	294
Петро Мороз. Формування дослідницької компетентності учнів з історії: український і зарубіжний досвід.....	297
Світлана Науменко. Трансформація методології PISA відповідно до нових освітніх пріоритетів і суспільних викликів.....	301
Оксана Овчарук. Очікування вчителів щодо цифрової підтримки професійного розвитку: огляд досліджень.....	304

Андрій Озарчук. Трансформація інклюзивного освітнього середовища через мультимодальну екосистему штучного інтелекту в умовах глобальних викликів сьогодення.....	307
Марія Оліяр. Формування гуманістичних ціннісних орієнтацій майбутніх учителів початкових класів.....	310
Анна Остапенко. Інструменти спостереження за якістю викладання та прогресом студентів у Бельгії як елемент сучасних освітніх інновацій.....	312
Єлизавета Панченко. Програма «Вивчаю – не чекаю» та базові компетентності учнів: результати та їх інтерпретація.....	318
Надія Постригач. До питання про організацію та функціонування докторських шкіл у Республіці Польща.....	321
Микола Пригодій. Промпт-інжиніринг у структурі цифрової компетентності педагогів у контексті DigComp 2.2.....	327
Юлія Руднік. Цифрові технології як засіб формування міжкультурної компетентності студентів у процесі вивчення дисципліни «Міжкультурна комунікація».....	332
Антоніна Савчук, Ольга Чемерис. Порівняльний аналіз дидактичного потенціалу хмарних сервісів щодо організації групової роботи з математики.....	335
Аліна Сбруєва. Від описової методології до методології дослідницького вибору: нові орієнтири у порівняльно-педагогічному дослідженні.....	340
Світлана Сисоєва. Культурологічні засади європейських освітніх реформ: педагогіка культури.....	342
Михайло Смага. Використання браузерної офлайн-IDE PyRoom для забезпечення безперервності навчання програмування в умовах нестабільної інфраструктури.....	346
Ірина Соколова. Методологічні трансформації компаративних досліджень освіти в умовах криз і воєн.....	348
Наталія Сороко. Методи використання цифрових технологій для моніторингу STEAM-освіти.....	352

Олеся Стойка. Освітні інновації як інструмент забезпечення стійкості системи освіти в кризових умовах.....	356
Оксана Сурмач. Музейно-педагогічна діяльність як засіб формування національної свідомості майбутніх учителів.....	359
Олена Тадеуш. Університетські ініціативи з підготовки педагогів до формування підприємницької компетентності здобувачів вищої освіти у Сполученому Королівстві Великої Британії та Північної Ірландії.....	361
Наталія Титаренко. Індикатори впровадження реформи дошкільної освіти України в умовах непрогнозованих впливів.....	366
Інна Ткаченко. Педагогічна підтримка академічного успіху здобувачів мистецьких спеціальностей в умовах непрогнозованих освітніх викликів.....	369
Лариса Удовиченко. Адаптація теорії семантичних хвиль у літературній освіті Нової української школи.....	373
Надія Федчишин, Наталія Єлагіна. Педагогіка травми та подолання ПТСР у молоді: досвід Німеччини та України.....	375
Анастасія Федчишина. Неформальна освіта дорослих в Україні і Сполученому Королівстві Великої Британії та Північної Ірландії: компаративний аналіз.....	378
Димитрій Хвалибога, Тетяна Хвалибога. Формування інклюзивного освітнього середовища під час викладання клінічних дисциплін у медичних університетах Південної Кореї.....	381
Світлана Цимбалюк. Цифрові інструменти в системі академічної підтримки студентів: досвід університетів США.....	384
Наталія Чаплінська. Вивчення іноземної мови через волонтерство як інструмент формування національної ідентичності.....	387
Марія Шараєвська, Тетяна Дерепя. Трансформація профільного навчання в старшій школі: передумови та пілотний етап.....	389
Георгій Шевченко. Адаптація зарубіжного досвіду та інтеграція сучасних методик подолання когнітивного перевантаження учнів до освітнього процесу в умовах воєнних дій.....	394

Світлана Шевченко. Історична пам'ять як складник змісту шкільної освіти: теоретичні підходи та освітній потенціал (2005–2021 рр.).....	398
Роман Шкурат. Кар'єрна підтримка здобувачів вищої освіти: досвід університетів США.....	402
Галина Шукалюк. Професійна освіта в контексті цілей сталого розвитку: інтеграція цифрових технологій, освітньої комунікації та культури безпеки.....	405

навчання та підтримки інклюзивної освіти. Разом із тим британська система освіти стикається з викликами, пов'язаними з академічною добросовістю, захистом даних та впливом ШІ на навчальні навички учнів. Тому подальший розвиток нормативної бази та підготовка педагогів залишаються важливими умовами успішної інтеграції штучного інтелекту в освітній процес.

Ключові слова: Велика Британія, середня освіта, цифрова трансформація освіти, штучний інтелект.

Список використаних джерел

- Clark, H.-B., Benton, L., Searle, E., Dowland, M., Gregory, M., Gayne, W., & Roberts, J. (2025). *Building effective safety guardrails in AI education tools*. arXiv. <https://arxiv.org/abs/2508.05360>
- Department for Education. (2025a). *Generative artificial intelligence (AI) in education*. GOV.UK. <https://www.gov.uk/government/publications/generative-artificial-intelligence-in-education>
- Department for Education. (2025b). *Generative AI: Product safety standards*. GOV.UK. <https://www.gov.uk/government/publications/generative-ai-product-safety-standards>
- The Guardian. (2025). *A-levels and GCSEs need overhaul to keep pace with generative AI, experts say*. <https://www.theguardian.com/education/2025/aug/22/a-levels-and-gcse-need-overhaul-to-keep-pace-with-generative-ai-experts-say>
- UNESCO. (2023). *Guidance for generative AI in education and research*. UNESCO Publishing. <https://www.unesco.org/en/digital-education/ai-future-learning/guidance>
- World Economic Forum. (2023). *Generative AI has disrupted education. Here's how it can be used for good*. <https://www.weforum.org/stories/2023/09/generative-ai-education-unesco/>

ІНТЕГРАЦІЯ УКРАЇНИ ДО ЄВРОПЕЙСЬКОГО ДОСЛІДНИЦЬКОГО ПРОСТОРУ: ОСВІТНЬО-НАУКОВІ АСПЕКТИ

Ірина МАРДАРОВА, к.пед.н., доц.

Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»
м. Одеса, Україна

<https://orcid.org/0000-0001-8899-2830>

Наталія ГУДАНИЧ, д-р філософії

Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»
м. Одеса, Україна

<https://orcid.org/0000-0003-2421-8955>

Інтеграція України до європейського дослідницького простору розглядається як пріоритетний стратегічний вектор трансформації національної системи освіти і науки, що корелює з загальнодержавним курсом на європейську інтеграцію. В умовах інтенсифікації глобалізаційних процесів і загострення конкуренції у сфері виробництва знань та інновацій, долучення до європейського дослідницького простору створює передумови для якісного оновлення науково-дослідної діяльності, підвищення стандартів вищої освіти, активізації академічної мобільності та забезпечення взаємного визнання освітніх і наукових кваліфікацій (Топузов та ін., 2023, с. 5–19).

Особливої актуальності зазначена проблематика набуває у контексті необхідності системної гармонізації національного освітньо-наукового простору з європейськими нормами та стандартами, що передбачає імплементацію сучасних моделей організації наукової діяльності, розширення міжінституційної та міжнародної співпраці, а також інтенсифікацію участі у спільних дослідницьких ініціативах. Додатковим чинником актуалізації є виклики воєнного часу, які зумовлюють потребу у забезпеченні адаптивності, стійкості та інституційної спроможності освітньо-наукової системи до інтеграції в європейський простір задля збереження і розвитку національного наукового потенціалу (Локшина, 2022, с. 5–17). Отже, дослідження освітніх і наукових аспектів інтеграції України до європейського дослідницького простору має комплексний характер і поєднує теоретичну значущість із практичною релевантністю, оскільки сприяє обґрунтуванню ефективних стратегій модернізації вітчизняної системи освіти і науки в європейському контексті.

Емпіричні результати засвідчують поступовість і послідовність інтеграційних процесів, що проявляється у зростаючій участі України у рамкових програмах ЄС, зокрема Horizon 2020 (2014–2020) та Horizon Europe (2021–2027). Залучення до цих програм забезпечує доступ до інструментів фінансування інноваційних досліджень, сприяє розвитку технологічного потенціалу, розширює мережу міжнародного наукового партнерства та підвищує рівень імплементації результатів досліджень у практичну площину діяльності закладів вищої освіти і наукових установ (Бородіна, 2021, с. 10–14).

Суттєвим етапом у процесі європейської інтеграції України стало її офіційне приєднання у 2016 році до Європейської хартії дослідника та Кодексу поведінки щодо прийому на роботу дослідників. Зазначені нормативні документи інституціоналізують систему етичних і професійних стандартів у сфері наукової діяльності, спрямованих на забезпечення прозорості процедур рекрутингу наукових кадрів, дотримання принципів академічної доброчесності, стимулювання академічної мобільності та утвердження гендерної рівності в науковому середовищі.

Імплементация положень Європейської хартії дослідника та Кодексу поведінки виступає важливим інструментом гармонізації національної системи організації наукових досліджень із європейськими стандартами. Вона сприяє інтенсифікації інтеграції українських науковців до міжнародних дослідницьких мереж, підвищенню конкурентоспроможності вітчизняної науки у глобальному вимірі, а також зміцненню інституційної довіри до результатів наукових досліджень, продукованих в Україні.

Аналіз емпіричних даних дає підстави констатувати, що участь України у програмі Erasmus+ істотно розширила спектр можливостей академічної мобільності. Зокрема, забезпечено доступ студентів, аспірантів і науково-педагогічних працівників до сучасних освітніх ресурсів і дослідницької інфраструктури провідних університетів ЄС.

Програма Erasmus+ виконує не лише освітню, але й інтеграційну функцію, сприяючи набуттю нових знань і професійних компетентностей, а також формуванню міжкультурної комунікативної спроможності та навичок ефективної взаємодії в умовах міжнародного академічного середовища. У такий спосіб вона виступає важливим механізмом включення українських здобувачів освіти до європейського освітньо-наукового простору (Луговий та ін., 2024, с. 77–97).

Поряд із реалізацією короткострокових академічних обмінів, у межах програми Erasmus+ активно впроваджуються довгострокові освітні ініціативи, зокрема спільні магістерські програми подвійного або множинного диплома. Такі програми передбачають здобуття освіти одночасно в українських і європейських закладах вищої освіти, що забезпечує інтеграцію освітніх траєкторій та взаємне визнання результатів навчання (Листопад & Мардарова, 2022, с. 99–111).

Показовим прикладом ефективної освітньої кооперації є участь українських університетів у магістерських програмах Erasmus Mundus, зокрема у сфері Data Science, які передбачають навчання в кількох університетах країн ЄС. Такий формат підготовки фахівців сприяє формуванню міждисциплінарних компетентностей, підвищує конкурентоспроможність випускників на міжнародному ринку праці та забезпечує їхню інтегрованість у глобальний науково-освітній простір. Водночас реалізація подібних програм виступає чинником гармонізації змісту освітніх програм із європейськими стандартами, підвищення якості підготовки кадрів та зміцнення міжнародного авторитету українських закладів вищої освіти (Іванов & Антонюк, 2020, с. 166–176).

Результати проведеного дослідження також засвідчують, що поряд із розвитком освітньої інтеграції відбувається поступове розширення участі українських науковців у міжнародних дослідницьких ініціативах, зокрема у програмі European Cooperation in Science and Technology (COST). Зазначена програма є однією з провідних європейських платформ підтримки міждисциплінарної наукової взаємодії, орієнтованої на

формування дослідницьких мереж та інтенсифікацію наукового співробітництва.

Інституціоналізована у 1971 році, програма COST на сучасному етапі об'єднує широкий спектр країн-учасниць і забезпечує інтеграцію науковців різних галузей знань – від природничо-технічних до соціогуманітарних дисциплін. Її стратегічною метою є створення стійких міжнародних дослідницьких спільнот, що функціонують на засадах відкритості, інноваційності та партнерської взаємодії, сприяючи обміну знаннями, координації дослідницьких зусиль і підвищенню ефективності наукової діяльності в європейському просторі.

Обґрунтовано, що участь українських дослідників у програмі European Cooperation in Science and Technology (COST) формує багатовимірні можливості для їхньої інтеграції у глобальний науковий простір, які суттєво виходять за межі формалізованої міжнародної співпраці. Залучення до цієї ініціативи передбачає не лише включення у провідні наукові дискусії, але й опанування сучасних європейських методологічних парадигм, впровадження інноваційних технологічних рішень, а також доступ до розвиненої дослідницької інфраструктури, що функціонує на засадах міжнародного партнерства.

Участь у програмі COST сприяє уніфікації дослідницьких стандартів, підвищенню рівня методологічної культури українських науковців та забезпечує адаптацію результатів їхніх досліджень до вимог європейського наукового середовища, що у свою чергу, підсилює інтеграційний потенціал національної науки та її здатність до ефективної взаємодії в умовах глобалізованого наукового простору.

Доведено, що програма COST функціонує як ефективна платформа для інтелектуального обміну, координації міжнародних дослідницьких ініціатив та розвитку міждисциплінарної взаємодії, що забезпечує синергетичний ефект у вирішенні складних наукових проблем. Вона створює інституційні умови для підготовки спільних наукових публікацій у високорейтингових міжнародних виданнях, розроблення колективних монографічних праць, а також презентації результатів досліджень на авторитетних наукових форумах – конференціях, симпозіумах і семінарах.

Важливим компонентом є також можливість широкої наукової апробації отриманих результатів у міжнародному експертному середовищі, що сприяє підвищенню їхньої валідності, наукової новизни та практичної значущості. У сукупності означене забезпечує підвищення якості наукового продукту та розширює можливості його подальшої імплементації у наукову й прикладну практику.

Особливої значущості набуває той факт, що участь України у програмі European Cooperation in Science and Technology (COST) формує інституційні передумови для ініціювання та реалізації спільних наукових проєктів у межах інших масштабних європейських ініціатив, зокрема Horizon Europe. Така міжпрограмна взаємодія забезпечує виражений синергетичний

ефект, поєднуючи освітню та науково-дослідну складові інтеграції до європейського дослідницького простору. У результаті цього підвищується рівень конкурентоспроможності української науки, інтенсифікується міжнародна співпраця та створюються передумови для довгострокового сталого розвитку національної дослідницької системи в європейському контексті.

Результати проведеного аналізу дають підстави стверджувати, що інтеграція України до Європейського дослідницького простору постає як системоутворювальний чинник модернізації національної сфери освіти і науки, що базується на принципах відкритості, інноваційності та інтернаціоналізації. Гармонізація нормативно-правового забезпечення відповідно до європейських стандартів, розвиток і оновлення дослідницької інфраструктури, а також впровадження сучасних інструментів академічної мобільності сприяють забезпеченню рівноправного доступу українських науковців і здобувачів освіти до провідних наукових ресурсів, інфраструктур та дослідницьких платформ.

Відтак, можна впевнено стверджувати, що активна участь України у програмах та ініціативах ЄС, зокрема Horizon Europe і European Cooperation in Science and Technology (COST), виступає ефективним механізмом формування стійких міжнародних наукових партнерств, інтенсифікації обміну знаннями, залучення до передових методологічних підходів і технологічних рішень що, у свою чергу, забезпечує підвищення якості та конкурентоспроможності українських наукових досліджень у глобальному науковому просторі.

Ключові слова: академічна мобільність, європейський дослідницький простір, міжнародна наукова співпраця, освітня інтеграція, програми ЄС.

Список використаних джерел

- Бородіна, О. А. (2021) Інтеграція в європейський освітньо-науковий простір як фактор модернізації економіки України. *Bulletin of Sumy National Agrarian University*, 1(87), 10–14. <https://doi.org/10.32845/bsnau.2021.1.2>
- Іванов, С. В., & Антонюк, В. П. (2020). Європейський дослідницький простір та Україна: проблеми і перспективи інтеграції. *Економічний вісник Донбасу*, 3(61), 166–176. <http://dspace.nbuv.gov.ua/handle/123456789/173855>
- Листопад, О., & Мардарова, І. (2022) Підготовка вихователів до впровадження засобів дистанційної освіти в професійній діяльності. *Науковий вісник Ізмаїльського державного гуманітарного університету: збірник наукових праць. Педагогічні науки*, (60), 99–111. [https://doi.org/10.31909/26168812.2022-\(60\)-12](https://doi.org/10.31909/26168812.2022-(60)-12)
- Локшина, О. І. (2022). Стратегія європейського співробітництва у галузі освіти і навчання у 2021–2030 рр. як євроінтеграційний орієнтир для української освіти. *Український педагогічний журнал*, (4), 5–17. <https://doi.org/10.32405/2411-1317-2022-4-5-17>
- Луговий, В., Слюсаренко, О., & Таланова, Ж. (2024) Інтеграція і диференціація лідерської вищої освіти: уроки для України від ЄС, США і Китаю. *International Scientific Journal*

of Universities and Leadership, 17, 77–97. <https://doi.org/10.31874/2520-6702-2024-17-77-97>

Топузов, О., Локшина, О., Джурило, А., & Шпарик, О. (2023) Європейський дослідницький простір як орієнтир розвитку освіти і науки в Україні. *Український Педагогічний журнал*, (4), 5–19. <https://doi.org/10.32405/2411-1317-2023-4-5-19>

ІННОВАЦІЙНА СТІЙКІСТЬ ОСВІТИ В УМОВАХ VANI-СВІТУ: МІЖНАРОДНИЙ І УКРАЇНСЬКИЙ КОНТЕКСТ

Наталія МАЦІЄВСЬКА

ДНУ «Інститут освітньої аналітики»

м. Київ, Україна

<https://orcid.org/0009-0008-4994-8712>

У сьогоденному світі освіта існує в умовах, які можна описати не через вживану досі аббревіатуру VUCA, що означає V-мінливість, U-невизначеність, C-складність, A-неясність, а через нову парадигму VANI: V-крихкість, A-тривожність, N-нелінійність, I-незбагненність. Автор концепції VANI Джеймс Кашіо, американський футуролог, письменник і дослідник майбутнього, зазначає, що VANI робить акцент на внутрішніх, системних та психологічних виміри крихкості середовища, у той час як VUCA описує переважно зовнішні умови. Сам термін Джеймс Кашіо запропонував у 2020 році, чим підкреслив недостатність попередніх концептів для опису епохи пандемії, кліматичних змін і геополітичних потрясінь. Для освіти це означає принципово нові вимоги: системи, що орієнтовані на стабільність і лінійність, виявляються структурно вразливими перед нелінійними потрясіннями (Cascio, 2020).

Якщо проаналізувати кожен із чотирьох вимірів VANI в освітньому прояві, то вразливість освітніх інституцій під тиском зовнішніх обставин (закриті школи, зруйнована інфраструктура, брак або розпорошеність педагогічних фахівців) – це її V-крихкість; хронічний стрес учнів, батьків, учителів, що впливає на когнітивні функції і мотивацію до навчання в цілому – вимір A-тривожності; певна непередбачуваність наслідків управлінських рішень в умовах нових викликів – N-нелінійність; складність у розумінні причинно-наслідкових зв'язків, яка робить стратегічне планування значно складнішим – I-незбагненність. Дослідники С. Бушуєв, Н. Бушуєва, С. Мурзабекова та М. Куссаїнова доводять, що інноваційний розвиток освітніх систем у VANI-середовищі потребує інтеграції адаптивних технологій, педагогічних стратегій, орієнтованих на учня, а також відповідального підходу до цифрової трансформації з урахуванням питань рівності та безпеки даних (Bushuyev et al., 2023).

Наукове видання

«ПЕДАГОГІЧНА КОМПАРАТИВІСТИКА і МІЖНАРОДНА ОСВІТА 2026: РЕФОРМИ В УМОВАХ НЕПРОГНОЗОВАНИХ ВПЛИВІВ

Збірник матеріалів доповідей X Міжнародної наукової конференції
27 травня 2026 року, м. Київ

Електронне видання

За заг. ред О.І. Локшиної

Обкладинка, верстка, дизайн:
Джурило А. П.

Товариство з обмеженою відповідальністю
«Трек ЛТД»
82100, Львівська обл., м. Дрогобич,
вул. м. Грушевського, буд. 2

